

Utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner (S2020:16)

(dir. 2020:142)

En utredning är en del av lagstiftningsprocessen - från initiativ till lag

Direktiven (1)

”En särskild utredare får i uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag. Begreppet äldreomsorg behöver definieras och verksamheten ges ett tydligare uppdrag och innehåll.”

- **föreslå en äldreomsorgslag** som kompletterar socialtjänstlagen,
- definiera begreppet äldreomsorg och vilka som omfattas av lagen.

- i äldreomsorgslagen föreslå bestämmelser som reglerar en ordning **för en nationell omsorgsplan,**
- vid utformningen av bestämmelserna om omsorgsplanen ta utgångspunkt i socialtjänstlagens bestämmelser om värdegrund, ansvar, mål och kvalitet samt om samverkan mellan huvudmän,
- lämna förslag på områden som en nationell omsorgsplan bör omfatta.

Direktiven (2)

”Utredaren får vidare i uppdrag att överväga och lämna förslag på **hur den medicinska kompetensen kan stärkas** i verksamheten samt vid behov på den kommunala ledningsnivån.”

- Föreslå en ändamålsenlig reglering för tillgång till medicinsk kompetens, oavsett boendeform.
- Ev. möjligheter för kommuner att utföra läkarinsatser.
- Överväga ev. krav på medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) i varje kommun
- Överväga ev. krav på medicinskt ledningsansvarig läkare (MAL) i varje kommun

Samtliga uppdrag redovisas senast den 30 juni 2022.

Upplägget (1) – ett arbete i dialog med...

- ❖ Experter och sakkunniga
- ❖ Referensgrupper
 - Pensionärsorganisationer/patientorganisationer/anhörigorganisationer
 - Professionsföreträdare
 - Politik
- ❖ Företrädare för de nationella minoriteterna, huvudmännen, utförare, myndigheter, SKR, utredningar, FoU-verksamheter, lärosäten och många andra!

Upplägget (2) – samarbete m Hälsolabb

- Utredningen samarbetar med Hälsolabb* för att få stöd i att utforma och ”testa” förslag på områden för en användardriven nationell omsorgsplan.
- Kronoberg, Värmland och Örebro är pilotlän.

* Hälsolabb är en ny arena för lärande och experimentering som ska stödja omställningen till en Nära vård, och en del av SKR:s stöd till kommuner och regioner i det arbetet. Arbetet bedrivs av Experio Lab tillsammans med SKR, Centrum för tjänsteforskning (CTF) vid Karlstads Universitet och design vid Linköpings Universitet.

Upplägget (3) – grov tidsplan

Vår -21: analys av bakgrund/kontext samt sättande av "ingångsvärden" för utvecklingen av förslag inom olika områden. Dialog och materialinsamling.

Höst -21: utmejsling av förslag. Fortsatt dialog och materialinsamling.

Vår -22: färdigställande av förslag. Färre externa åtaganden.

Sammanfattning utifrån dialoger (1)

- Behov stärka hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande perspektiv och arbetssätt
- MAR bör införas
- Vikten av personcentrering och en helhetssyn på individens behov
- Möjligheter med välfärdsteknik

Sammanfattning utifrån dialoger (2)

- Generellt samsyn och relativt tydlig bild av brister i hälso- och sjukvårdsuppdraget.
- Ledningsuppdraget/funktioner i kommunerna behöver stärkas, men även i regionerna.
- Insatser behövs för att regionerna ska leverera den avtalade läkarresursen, snarare än att kommuner ges möjlighet att utföra läkarinsatser.
- Otydlig bild av ansvariga nämnders roll, t.ex. i samarbetet m regionen.

Sammanfattning utifrån dialoger (3)

- Bristande likvärdighet gällande innehåll i äldreomsorgen. Stora brister i kvalitet. Otydligt vad som omfattas.
- Stort ansvar vilar på anhöriga och den enskilde personen att samordna och be om insatser.
- Utmaningar med gränsdragning och olika kulturer mellan SoL och HSL.
- Nationell omsorgsplan- ett potentiellt stöd för att utveckla kvalitet.

Våra förslag ska bidra till...

En nära äldreomsorg och hälso- och sjukvård som bidrar till ett hälsosamt åldrande, som ger människor möjligheter att vara och göra det som de själva värdesätter.

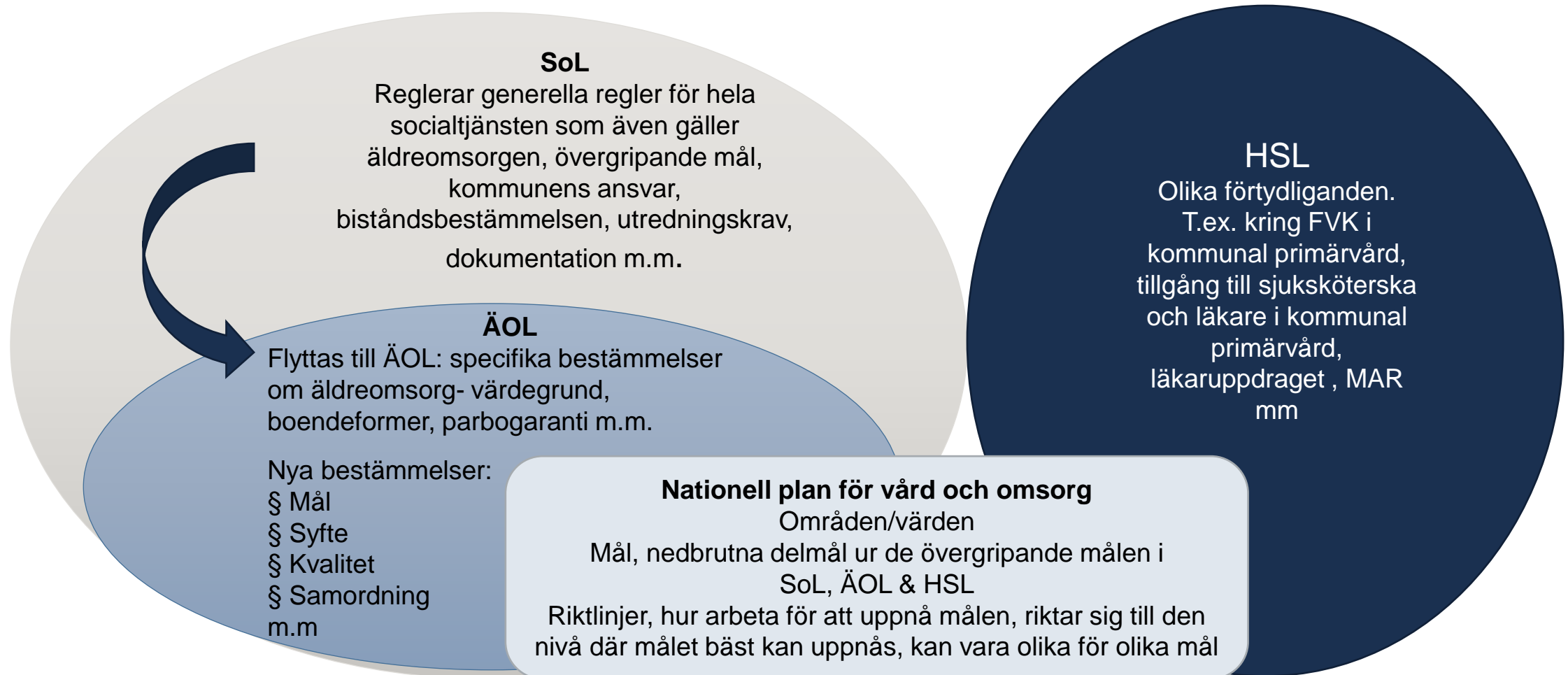

Prel. inriktning (1) – övergripande

- Ett **personcentrerat synsätt** – se hela livssituationen och individuella behov, förutsättningar och preferenser.
- **Stöd till hälsa och funktionsförmåga** och den enskildes möjlighet till en trygg och meningsfull tillvaro.
- Behov av **stärkt likvärdighet** i innehåll och kvalitet
- **Säkerställa att äldre personer får god vård på lika villkor.**
- Skapa bättre **förutsättningar att ge god och nära vård och omsorg** till varje individ. **Utifrån personens behov** av såväl HSL som SoL-insatser.

Prelinriktning (2)

Vårt arbete är en pusselbit bland många andra, bl.a...

Samordning och kontinuitet

- Ömans förslag om informationsdelning (SOU 2021:4 och SOU 2021:39).
- Uppdrag till EHM om sammanhållen journalföring.
- Förslag rörande samordning (makro/meso/mikro) i SOU 2020:19.
- FLK- satsning (\$), samt stödmaterial för dimensionering.
- Förslag om fast omsorgskontakt i SOU 2020:70.

Kompetens och bemanning

- Skyddad yrkestitel för usk + yrkespaket för vårdbiträde.
- Äldreomsorgslyftet (\$).
- Satsningar på specialist-ssk och specialist-usk (\$).
- Främja hållbart arbetsliv inom vård & omsorg (\$).
- Ökad läkarkompetens i äldreomsorgen (\$).
- Minska andel timanställda i kommunal finansiera vård & omsorg av äldre (\$).
- Öka bemanning av ssk på säbo ((\$).

Övrigt

- Underlag till en nationell strategi för anhöriga som vårdar eller stödjer närstående äldre personer.
- Uppdrag om kartläggning och stöd av den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens beredskap.
- Olika uppdrag om fallprevention, utbildning om munhälsa, välfärdsteknik mm.
- SKR:s Kompetenscenter välfärdsteknik.
- Motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom (\$)

Utredningens kontaktuppgifter

- Epost:
louise.a.andersson@regeringskansliet.se
- Följ gärna utredningens arbete på hemsidan: www.sou.gov.se/aldreomsorg

Blogg 1:a fredagen varje månad!